

Astăzi, pianista Mihaela Ursuleasa

Muzica, artă și destin

Cuceritoare, foarte deschisă dialogului, atentă și gata să răspundă oricărei dileme, pianista Mihaela Ursuleasa s-a aflat în această săptămână pe scena Filarmonei Brașov, la ceas aniversar, pentru a sărbători împreună cu publicul și orchestra, 130 de ani de la înființarea prestigioasei instituții culturale. Mihaela Ursuleasa s-a născut, s-a format și a pornit spre porțile afirmării mondiale de la Brașov. Născută în anii '70 într-o familie de muzicieni - mama cântăreață și tatăl pianist, Mihaela a prins de mică gustul și patima pentru muzică. Studiul pianului l-a început cu tatăl său și a apărut în public de la o vîrstă fragedă. În 1990 a interpretat la două mîini concertul mozartian pentru pian K.V. 271 cu pianistul Radu Lupu, pentru ca mai tîrziu, una dintre cele mai minunate experiențe ale vieții sale să fie întâlnirea cu Claudio Abbado, care i-a oferit o bursă la Viena. Stabilită de mai mulți ani în Austria, pianista Mihaela Ursuleasa se întoarce cu plăcere acasă, pentru că simte că Brașovul este locul de unde-și reîncarcă bateriile pentru a cuceri mai apoi lumea întreagă...

Anca-Maria DOBRI

- Vă reîntoarceți în România pentru un concert la Filarmonica din Brașov, prilejuit de aniversarea a 130 de ani de la înființarea prestigioasei instituții. Cum regăsiți Brașovul și lumea culturală de aici? Schimbata sau în aceeași notă?

- În Brașov a fost mereu cultură. Oamenii s-au dus dintotdeauna la concert, poate mai mult ca în străinătate. În Viena, unde stau eu, în fiecare seară au loc cîte 7-8 concerte în diverse instituții și totuși, lumea se duce la concert, dar lipsesc tinerii, pe care aș vrea să îi văd cel mai mult. Aici, în Brașov, în momentul de față nu pot să spun, pentru că am lipsit cam doi ani, dar văd și aud în jurul meu că lumea se duce la concert, ceea ce înseamnă că există o dorință de a cunoaște și de a asculta. Brașovul are, pentru mine, un nivel elevat din punct de vedere cultural.

- V-ați născut, v-ați format și ați început studiul pianului în orașul de la poalele Timpei. Ce rol joacă Brașovul în biografia dvs. artistică?

- Eu m-am dezvoltat aici, fără a ști ce este împrejurul meu și abia cînd am ajuns în alte țări, mi-am dat seama "stai că Brașovul ăsta nu a fost așa rău". Aici, pot să spun că e mai mult simț pentru cultură, pentru muzică. Lumea e mai deschisă și în felul de a preda, de a explica, decît mulți oameni din alte părți, care predau muzica asemenea unei științe. Muzica trebuie predată, în primul rînd, ca pe o artă. Știința poți s-o înveți, s-o cunoști, să te ajute să dezlegi anumite secrete, anumite mistere ale armoniei, ale ritmului, ale epocii respective. Dar ceea ce lipsește la mulți muzicieni, este acea știință, acea plăcere, acea invenție a momentului care văd că aici la Brașov este căutată atît de public, cît și de muzicienii și care e un prim pas pentru a găsi acel lucru special în muzică.

- O carieră de succes nu poate fi clădită, dar nici închipuită fără sacrificii, de aceea, un rol esențial în formarea dvs. l-au avut profesorii pe de o parte Stela Drăgulin și pe de altă parte, Heinz Medjimorec. În ce fel v-au influențat aceștia evoluția profesională?

- Ambii profesori au avut punctele lor forte. Punctul forte al Stelei Drăgulin este acela de a dăruie elevului experiența de a cînta în public. Acum, poate nu neapărat experiența muzicii în sine. Ea lucrează după stilul vechi, care se găsește și în Rusia "tu ca elev faci ce îți spun eu și va fi bine și nu mă întrebi dacă e bine sau nu". Diferența între dînsa și profesorul meu de la Viena este aceea că el nu lucrează împreună cu un anumit performanță, ceea ce poate fi un punct negativ. Punctul pozitiv este acela că îl pune pe student să gîndească singur și îi recunoaște limita, deoarece nu sînt toți Lipatti sau Radu Lupu. Ceea ce face el cînd cîntă un student e să îl întreb "de ce dorești să faci așa?" sau "gîndește-te cum s-ar putea cînta în alt fel piesa sau crescîndu-l acesta? de ce faci așa? ai un motiv? un concept? ai o idee?". Cum spuneam, fiecare profesor are și părțile

lui bune și părțile rele. Eu cred că avînd aceste contraste am putut să extrag tot ce era mai bun de la ambii profesori. Radu Lupu, deși el nu a fost niciodată oficial profesorul meu, a avut o mare influență asupra mea. Mă întînesc din cînd în cînd cu el, cînd are timp și cînt și ce spune el nu mai face parte dintr-o oră sau lecție de pian, ci sînt niște lucruri care te inspiră toată viața, poți să te gîndești la acele fraze, deschizîndu-ți anumite porți pe care un profesor "normal" nu ar putea să le deschidă.

- Și apropo de acest fapt, afirmați că există profunde diferențe între școala de muzică estică și cea vestică și că de obicei, dascălul din est nu te învață să cînti de dragul de a cînta, ci pentru a ajunge cineva. Explicați-ne puțin.

- Școala estică se concentrează pe prestigiu, pe carieră. Cu cît e mai mic copilul, cu atît mai repede trebuie să îl scoatem pe scenă și să îl facem un mare star. Școala vestică se concentrează pe analiza muzicii în sine și se interesează mai puțin de ceea ce vei face în viitor cu acea muzică pe scenă. Ei spun «asta e treaba ta de solist, de pianist, de violonist. Dacă ai talent bine, dacă nu, nu am ce-ți face, dar pot să-ți explic să înțelegi cum funcționează meseria aceasta».

- O înfîlire specială a fost la 12 ani cea cu celebrul Claudio Abbado. Ce știți înainte să îl înfîlîți și ce v-a relevat după aceea personalitatea lui?

- Pe Claudio Abbado l-am înfîlîtit tot prin Stela Drăgulin. Ironia a fost că dînsa vroia ca el să mă ia imediat ca solistă. Ceea ce spuneam înainte, prestigiu, cariera... Nu vreau să sune lucrul acesta negativ. Ambele lucruri sînt importante, mai ales pentru un tînar pianist. Cînd ești copil trebuie să ai experiența de a cînta, să cîștigi experiența de a fi în fața publicului, nu să aștepti pînă la 18 ani și după aceea să te sperii... În același timp, trebuie să ști ce faci, să dozezi cît și cînd să cînti în public mai ales, cînd ești la o vîrstă fragedă de 8, 9 ani. Și tocmai acest lucru l-l dorez lui Claudio Abbado. El i-a spus mamei că pot să cînt, că-mi poate face un nume mare peste noapte, după aceea întrebarea este dacă îmi voi putea menține acest nume și peste 30 și peste 50 de ani, pentru că acești copii sînt scoși într-o lume mare care abia așteaptă să tragă din ei tot ce este mai interesant, mai bun, dar nu se gîndește la ei. Nu mai au timp să se mai dezvolte personal, să-și dezvolte cunoștințele muzicale, să vadă cum este pe lumea aceasta, cîntă într-una, și pe la 20 de ani încep și spun: «Unde sînt eu, al cui sînt și unde mă duc» și majoritatea se plafonează. Acesta este norocul pe care eu l-am avut, paradoxal, prin Claudio Abbado. S-a mers acolo cu un scop și s-a ajuns la altul, pentru că el a spus «tu ai să cînti, ai tot ce îți trebuie pentru a deveni o pianistă concertistă, dar stai pe loc și învață, ia-ți timp, fă totul cu echilibru». Echilibrul este lucrul cel mai important.

- Sînteți în lumina reflectoarelor de la o vîrstă foarte fragedă. Cum a fost trecerea de la studiul de copil minune la cel de artist cu priză la public pentru că, de obicei, afit în rîndul publicului, cît și al mediei există nostalgii vizavi de acest prag?

- În primii ani, cînd am ajuns în Viena am fost întrebată "da nu ți-a fost greu să nu mai cînti?". Am cîntat mai tîrziu pe la familii private, după care, la 15 ani am fost la concursul Clara Haskil și profesorul meu de la Viena a spus «acum e timpul să încerci concursul acesta și depinde de ce se întîmplă, să intri în carieră încet-încet». Am cîștigat concursul și după aceea am intrat în carieră. Anii, de la 12 la 15, în care nu am cîntat au fost pentru mine, personal, o bucurie și o fericire. Nu mai eram obligată, silită să studiez de vreau, de nu vreau. La vîrstă aceea ești domnic de a cunoaște. Meseria aceasta este foarte cruntă, pe cît de dulce e rezultatul și sacrificiile trebuie făcute în așa fel încît copilul acela să nu rămînă cu anumite traume sau sperieturi. Au fost studenți sau elevi care au spus "nu mi vreau să văd pianul în față". De aceea spun că am fost foarte norocoasă cu Claudio Abbado, cu profesorul pe care l-am avut la Viena și cu mulți alți profesori care m-au sfătuit. Trebuie să știi exact cînd e momentul potrivit să faci publicitate, să ieși în public și cînd să stai în camera ta și să vezi dacă e o repetiție cu un dirijor interesant, dacă ai timp să te duci acolo. Toate acestea se fac în timpul adolescenței, pentru că după aceea nu mai ai timp. Cum sînt în carieră nu mai am timp să mă duc la repetiții și la workshop-uri. Pe cît pot, învaț într-una. N-am terminat. Bazele se pun, însă, pînă la 18 ani.

- De obicei, oamenii celebri sînt întrebați dacă își doresc ca proprii lor copii să le calce pe urme și să ducă mai departe moștenirea culturală a mamei sau tatălui. Ce vă doriți pentru fetița dvs. din acest punct de vedere?

- Aceasta întrebare mi s-a mai pus și m-am trezit vorbind exact ca tatăl meu cînd aveam 4-5 ani. Dacă văd că are talent și îi place, atunci am să fac tot

posibilul să îi dau tot ce îi trebuie. Pe de altă parte, cînd văd în jur cît este de greu să răzbești, ani întregi, timp în care îți pierzi copilăria și după aceea, din toată această muncă și acest talent nu contează decît 50%, pentru că tot ce contează în lumea de astăzi sînt relațiile, contactul, managerul, pe cine cunoști, mă mai gîndesc. Eu, însă, la vîrstă mea nu pot să mă vait. Încă trebuie să fac multe lucruri singură, pentru că nu mi le dă nimeni: telefoane, înfîliri, dirijori, case de discuri. Este un sacrificiu și de aceea mă gîndesc: oare vreau ca fetița mea să se chinuie așa? Dacă îi place și are pasiunea imensă pentru muzică, așa cum a fost la mine, atunci da, dacă nu, nu merită.

- Aveți o teorie interesantă și spuneți că un artist trebuie să aibă "inteligența de a se organiza în afara cîntatului". Ce înseamnă asta?

- Lumea îi vede pe artiști ca pe niște extraterestri, dar eu spun că sînt tot oameni. Să luăm exemplul unui om care lucrează la birou. Așa cum îi este organizată masa, e un munte de hîrtii și dezordine mare, tot așa este și în viața privată. Ca artist trebuie să fii mult mai disciplinat, deoarece acea nebulie pe care o ai în momentul în care cînti, e posibilă numai dacă te-ai organizat bine. Nu trebuie să fii ca ceasul elvețian, dar trebuie să ai o disciplină.

- Dvs. aveți și doi agenți, unul în Germania pentru concertele din Europa și celălalt la New York, pentru cele din Canada și Statele Unite. Cum vă ajută concret aceștia și cînd credeți că rolul lor va fi înțeles și în România?

- În afară, fără agenți nu poți să faci nimic. În meseria aceasta eu nu pot să mă duc ca pianist să asist și să spun «luați-mă, că eu cînt cel mai bine». Agentul are contacte cu organizatorii, cu sălile de concert, cu orchestra, cu dirijorii și face reclamă pentru artiști. Cel

care are mai mult talent și mai multă inteligență, cîștigă. Și agentul profită, și artistul. A fi agent e o meserie de sine stătătoare. Toată ziua telefoane, călătorii, înfîliri, e-mail-uri. Ca artist nu poți să faci dublu. Pretrei citeva ore te instrument, alte citeva în avion, impachetînd și despachetînd. Rolul unui agent este esențial, de aceea se și fac concursuri, pentru a se găsi cel mai bun agent.

- Spectatorii dvs. preferați sînt copiii, pentru că ziceți că aceștia au o fantezie pe care cei mari și-au pierdut-o de mult. Ce proiecte aveți în această privință?

- Anul viitor, la Viena, se va face o serie pe care o voi modera pentru copiii de la clasa întâi la a șaptea/a opta și unde aceștia vor putea pune întrebări. Apoi, pe la repetițiile unde mă duc, încerc să găsesc copii talentați și vreau să vad ce putem face pentru a-i ajuta să studieze. Și aici, în Brașov, la Cenaclul European sînt în contact cu ei întotdeauna.

- Pentru dvs. muzica este o continuă bucurie, afirmînd "de piesele geniale nu te saturezi niciodată, dimpotrivă crești odată cu ele și simți cum personalitatea ta proprie se apropie tot mai mult de cea a compozitorului sau a piesei". Ce vă fascinează de fapt, la muzică?

- Muzica bine compusă este luată din viața reală. Este o limbă în care poți să te exprimi cînd nu mai ai cuvinte, cînd ești trist, supărat, bucuros sau fericit, găsești tot felul de piese, nu numai în muzica clasică, ci și în jazz și în pop. Dacă e scrisă bine, poate să-ți dea acel sentiment de afirmare, pentru că nu mai ai cum să descrii acel sentiment afit timp cît acel sunet, acea armonie, acel ritm o face mult mai bine. Sînt și medici care lucrează, cu pacienții, cu muzică. Cînd nu mai știi mai departe, cu medicamentele muzică s-a dovedit că ajută?

Realizarea edițiilor științifice - o obligație a cercetării literare

Editorul și istoricul literar Andrei Nestorescu a afirmat, miercuri, în cadrul unei dezbateri dedicate stării actuale a istoriei literaturii, desfășurată la Muzeul Național al Literaturii Române (MNLR), că realizarea edițiilor științifice de referință nu este opțiune, ci o obligație a cercetării literare. "Toți scriitorii români importanți, de la Argezei la Nichita Stănescu, ar trebui să beneficieze de o astfel de ediție", a spus cercetătorul. Potrivit lui Nestorescu, în învățămîntul românesc universitar nu există o specializare dedicată acestui domeniu, editorii competenți, care ar putea să realizeze ediții critice dedicate scriitorilor din secolul al XIX-lea fiind foarte puțini, iar tinerii critici sînt preocupați în special

de scriitorii din secolul XX. Pe de altă parte, munca unui editor este foarte prost plătită, afirmă Andrei Nestorescu. Editorul a precizat că afirmațiile sale sînt, de fapt, concluziile unor înfîliri dintre specialiști derulate pe parcursul anului trecut la Institutul de istorie și teorie literară, reuniuni care au dus la decizia creării, sub egida Academiei Române, a unor colective dedicate acestei indeletniciri. Tîmărul critic literar Paul Cernat, care a declarat că are perspectiva "celui care vine dinspre critica literară de întîmpinare", a afirmat că "deși avem destui oameni pregătiți, care se pot inhăma la proiecte literare din anvergură, comunitatea literară este dezbinată". "Este vital ca instituțiile care

se ocupă cu formarea specialiștilor în istoria literaturii să fie bine finanțate", a spus Cernat, care a deplîns "absența unei strategii naționale pe termen lung în domeniu, care să treacă peste partizanate". Paul Cernat a apreciat că este nevoie de revigorarea disciplinei în învățămîntul universitar, ca și de reluarea unor ediții critice incomplete realizate în perioada comunistă. "O ediție Sadoveanu, necesară astăzi, nu mai poate fi realizată de un singur om, ci de un colectiv de specialiști", a fost de părere Cernat. Criticul literar și editorul Daniel Cristea Enache a apreciat că "soarta edițiilor critice este catastrofală, absolut dezastroasă". "Dacă în critica literară s-a realizat

trezirea ștafetei între vechea și noua generație, în domeniul edițiilor acest lucru nu s-a întîmplat din rațiuni financiare", a spus criticul. Cristea Enache consideră că "un critic literar nu poate fi un bun critic literar, dacă nu are o perspectivă de istoric literar, rîscînd întotdeauna ca diagnosticul lui să cadă alături". Amfitrionul rotondei, Dan C. Mihăilescu a declarat că "un subiect precum starea istoriei literare și a literaturii rămîne oricînd actual, deși pare o temă aparent prăfuită". "Eu cred că acum avem cel mai bun moment pentru revigorarea istoriei literaturii", a spus Mihăilescu. Criticul și-a motivat aprecierea prin faptul că "avem istorii literare foarte bune, există tot mai mulți

tineri care fac ediții critice, dar și un nou val de critici literari din aceeași generație", Dan C. Mihăilescu salutînd și apariția noii ediții a Revistei de Istorie și Critică literară. În opinia lui "trebuie să ne gîndim urgent la o istorie a literaturii române pentru export, nepolitizate". Nu în ultimul rînd, Radu Călin Cristea, noul director general al MNLR, a salutat faptul că prin dezbaterile de miercuri a demarat primul proiect derulat sub directoratul său - reluarea celebrilor "rotonde" găzduite de muzeu. În context, el a anunțat că Dan C. Mihăilescu a acceptat să preia rolul celebrului său înaintaș, Șerban Cioculescu, inițiatorul acestei serii de manifestări.

AGENDA culturală

Teatru

Teatrul "Sică Alexandrescu" vă invită **sîmbătă, 19 aprilie, ora 19.00**, la Sala Mare, la "Variațiuni enigmatice" de Eric Emmanuel Schmitt. Regia: Claudiu Goga. Scenografia: Sică Rusescu. Interpretează: Alexandru Repan, Mircea Diaconu. Prețul biletelor: 11 lei. Preț redus pentru pensionari, elevi, studenți: 7 lei.

Duminică, 20 aprilie, ora 19.00, la Sala Mare, se joacă "Alchimistul" de Paulo Coelho. Regia: Dan Vasile. Scenografia: Alexandra Oancea. Dramatizare: Radu Macrinici. În distribuție: Andrei Ralea, Demis Muraru, Mihai Bica, Constanța Comănoiu, Gabriel Costea, Dan Săndulescu, Marius Cisar, Relu Sîrîjeanu, Mirela Borș. Prețul biletelor: categ. I. 11 lei; categ. II. 9 lei. Preț redus pentru pensionari, elevi, studenți: 5 lei.

Invitație la operă

Opera Brașov vă invită **sîmbătă, 19 aprilie, ora 18.30**, vă invităm la "Don Giovanni", operă de W.A. Mozart. Dirijor: Traian Ichim. Regia: Cristian Mihăilescu. În distribuție: Adrian Mărcan, Dan Popescu, Ioana Mărgărit, Simona Mărcan, Gabriela Hazarian, Mihai Irimia, Gabriel Oană, Mugur Curelaru, Corul și Orchestra Operei Brașov.

Concerte la Biserica Neagră

Biserica Evanghelică vă invită **sîmbătă, 19 aprilie**, la Sala Comunității Evanghelice, Piața Sfatului 18, la un **concert de muzică de cameră** cu ansamblul "Pergasus" din Stüttgart (Germania). Intrarea este liberă.

Duminică, 20 aprilie, ora 17.00, va avea loc la Biserica Neagră un **concert coral cu muzică religioasă**. Participă corurile: Melos, Concentus, Astra și corul Bach. În program lucrări a capella și selecțiuni din "Requiemul" de W.A. Mozart. Intrarea este liberă.

Teatru pentru copii

Teatrul pentru Copii "Arlechino" vă invită **duminică, 20 aprilie, orele 10.30 și 12.00**, la spectacolul "Un strănut și spectacolul a-nceput" de Liviu Steciuc. Regia artistică: Liviu Steciuc. Scenografia: Manuela Zaharie. În distribuție: Eliza Vîzitiu, Petronela Rujean, Maria Suci, Alexandru Dobrescu, Iulia Popa.

Festivalul Filocalic "Dumitru Stăniloae"

Sîmbătă, 19 aprilie, **Biserica Ortodoxă din Vlădeni** - ora 10.00: **Parastas de pomenire a Părintelui Dumitru Stăniloae**.

Recital

Filarmonica Brașov și Muzeul "Casa Mureșenilor" vă invită **marți, 22 aprilie, ora 17.00**, la recitalul susținut de **pianistul Rareș Andrei Saghin**. În program: W.A. Mozart - Sonata în do minor, K.V. 475, L.v. Beethoven - Sonata în fa minor, op. 57, "Appassionata", Fr. Schubert - Rondo din "Sonata în re major, op. 53". Biletele se pot procura de la sediul Filarmonicii din str. Apollonia Hirschner nr. 10 (tel. 477.813), zilnic (L-V) între orele 10.00-17.00. În ziua recitalului, biletele se pot procura și de la Muzeul "Casa Mureșenilor" începînd cu ora 16.00.

Recitalul de la ora cincii

Opera Brașov și Muzeul "Casa Mureșenilor" vă invită **miercuri, 23 aprilie, ora 17.00** la "Recitalul de la ora cincii" - "Facerea lumii". Interpretează: Anda Pop - soprană, Asineta Răducan - mezzosoprană, Luminița Cucu - flaut, Attila Török - actor, Carolina Caia - pian. În program: Johann Sebastian Bach, Georg Friedrich Händel, Pietro Mascagni, Wolfgang Amadeus Mozart, Gioacchino Rossini, Giuseppe Verdi, Antonio Vivaldi. O distribuție generoasă, beneficiind de un repertoriu deosebit, ales din opusurile unor creatori celebri din istoria muzicii universale. Acest recital, cu tematică religioasă, se constituie într-un minunat cadou muzical adresat melomanilor brașoveni în Săptămîna Mare a Paștilor. Recitalul are loc la sediul muzeului, intrarea publicului făcîndu-se pe bază de invitații, în funcție de numărul locurilor existente.

"În întîmpinarea Sfințelor Paști"

Corală "Credo" de la Biserica Română Unită cu Roma, Greco-Catolică Brașov, din str. Zizinului nr. 24A, prezintă **vineri, 25 aprilie, ora 18.00**, într-o formă liturgică, ampla creație corală "Prohodul Domnului nostru Isus Cristos" de Francis Hubic. Solista: soprana Maria Petcu. Dirijor: Mihai Gavril Gorbobov. Intrarea este liberă.

Concurs de poezie

Consiliul Județean Brașov și Muzeul "Casa Mureșenilor" organizează ce-a de-a șasea ediție a concursului de poezie "Andrei Mureșanu". Trimiteți maxim 3 creații literare, însoțite de datele personale (nume, prenume, școala unde studiezi, număr de telefon, adresa de e-mail) pînă la **10 iunie 2008**, la Muzeul "Casa Mureșenilor", prin e-mail sau personal. Concursul se adresează elevilor de gimnaziu sau de liceu, iar cîștigătorii vor fi anunțați telefonic. Decernarea premiilor va avea loc în **12 iunie, ora 11.00**, la Muzeul "Casa Mureșenilor". Poeziile pot avea orice temă doriți!